

PORTFOLIO I KURSUSWEB

- erfaringer fra et fjernundervisningsforløb med baggrund i kursusweb på Masteruddannelserne MIKO og MIM på AU

Af Simon Kiilerich Madsen og Christian Winther Bech, AU

I semesterene i løbet af 2002 og 2003 har der været eksperimenteret med fjernundervisning på Masteruddannelserne på Aarhus Universitet. I dette tilfælde drejer det sig om kurserne "Multimedieæstetik & Designstilarter" (MMÆD), "IT-medier & Kommunikation" (ITMK), "Organisationsanalyse" (OA) samt "HCI/Hypermedier" (HCI/HYP) under uddannelserne i henholdsvis "Multimedier" og "IT, Kommunikation og Organisation". Dette er en kort præsentation af de resultater som disse forsøg har givet.

BAGGRUND

Den fælles baggrund for de fire kurser er en omlægning af IT-Vest masterstudierne [link?], hvor undervisningen blev koncentreret på få, intensive konfrontationsundervisningsdage. Sammen med et ønske om en kursusmodel med en kontinuerlig deltageraktivitet var omlægningen baggrunden for at iværksætte netstøttede fjernundervisningstiltag baseret på bla. portfoliomodellen.

Masterstuderende er deltidsstuderende med fuldtidsarbejde, og fjernundervisning er én af de muligheder, som kan tilbydes til denne type studerende, som ikke har mulighed for at deltage i konfrontationsundervisning på lige vilkår med fuldtidsstuderende, såvel tidsmæssigt som geografisk.

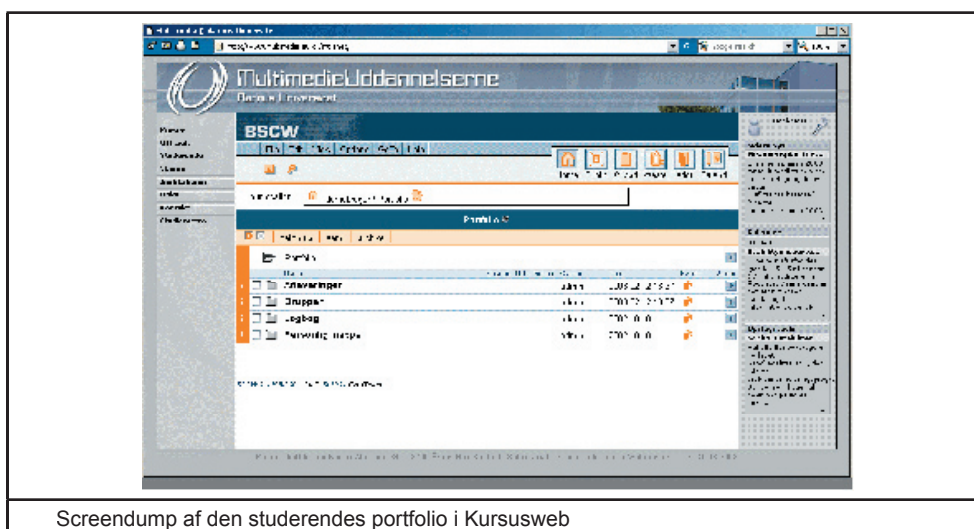
Omlægningen til fjernundervisning er forsøgt inkorporeret i en læringsplatform, som skal muliggøre pædagogisk sparring fra undervisere og vejledere samtidigt med, at de studerende opbygger færdigheder i at bruge teknologiske hjælpemidler som en praktisk del af deres uddannelse.

KURSUSWEB

I forbindelse med forsøgene med fjernundervisning er der på AU blevet udviklet en integreret læringsplatform med et relativt bredt sigte. Målsætningen var at lave en platform, som både faciliterer administration, studerende og undervisere ved at integrere flere moduler i én platform: Kursusweb. Det har resulteret i et web-interface til en intranetløsning, som desuden integrerer et konference-system baseret på BSCW. Via interfacet får man som studerende adgang til de internet-sider som findes på de respektive kurser, og desuden har man i konference-systemet adgang til en personlig mappestruktur i form af en portfolio. Denne mappestruktur tilbyder rum for den studerendes elektroniske materialer, samarbejde med andre studerende og forbindelse til underviseren i form af en vejledningsmappe, hvor den studerende kan anbringe tekster, eksamensoplæg o.l. Portfoliostrukturen er designet i BSCW og således en del af det samme system som underviseren bruger til at stille materialer, links etc. til rådighed for kursusdeltagerne.

Som underviser har man ligeledes adgang til de ovennævnte muligheder, og desuden findes der skabeloner til at konstruere hjemmesider til de kurser man udbyder. Endvidere har undervisere adgang til dele af de studerendes konferencer i forbindelse med afleveringer, øvelser og diskussion. Foruden disse (asynkron) muligheder er der implementeret en MOO til synkron kommunikation på de enkelte kurser i det omfang det ønskes.

Der er altså tale om en moduleret læringsplatform, som er sammensat af flere fleksible moduler, som kan udskiftes hvis noget bedre dukker op, men som stadig vil være indbefattet i den samme overordnede platform.

Screenshot af den studerendes portfolio i Kursusweb

KONKRETE ERFARINGER OG BRUG

På ITMK har brugen af Kursusweb begrænset sig til en overordnet brug. De studerende har i udstrakt grad benyttet intranettet til at holde sig orienteret om kursets udvikling, ændringer og lignende. Desuden har de fleste studerende i grupper brugt deres konference-del til at lagre dokumenter, links, udkast m.m. Fra underviserens side kunne brugen af konferencen være blevet udvidet fra begyndelsen for at gøre de studerende mere vant til at arbejde på denne måde, fx med tvungne øvelser, diskussionsoplæg og lignende. Det ville kræve at større fokus på de pædagogiske fordele og muligheder ved fjernundervisningen i stedet for blot de tekniske muligheder, og kunne afhjælpes ved en overordnet strategi for uddannelserne på AU.

På MMÆD har brugen været mere udviklet, bl.a. med ugentlige øvelser og delvist styrede diskussioner af litteratur m.m. Allerede fra sommerskolen i august var dette sat i system, hvilket gjorde det til en integreret del af kurset. Den didaktiske strategi har været opgavebaseret i form af en række tekstlæsningsmoduler, hvor de studerende stiller deres gruppearbejde til rådighed for hele holdet i en fremvisningsportfolio. Konkret har vi inddelt kursusdeltagerne i fire grupper, som hver har en rolle i tekstlæsningsmodulet. Rollerne er tekstlæsning, perspektivering, eksempler og moderator. Disse går så på tur for hvert tekstlæsningsmodul og hver gruppe vil i løbet af et semester have den samme rolle to gange. Tekstlæsningsgruppens opgave er at forholde sig til en given tekst fra pensum og resumere de vigtigste pointer for resten af holdet. Perspektiveringsgruppen giver feedback på tekstlæsningsgruppens oplæg og stiller kritiske spørgsmål til teksten, som kan animere til videre debat. Eksempelgruppen skal finde to eksempler, der kan illustrere tekstens pointer og opgaven for moderatorgruppen er at styre diskussionerne og motivere, hvis en leverance for eksempel er forsinket.

På OA har de studerende overvejende anvendt portfolio-delen af BSCW-systemet til to aktiviteter. For det første er portfolio blevet anvendt til at understøtte samarbejde i de grupper som de studerende har været opdelt i, og for det andet har de enkelte studerende skullet aflevere opgaver i deres respektive mapper. Der er altså tale om understøttelse af både det løbende, afsøgende arbejde i kurset, og understøttelse af milepæle i form af afleveringer til underviserne.

Erfaringerne med brugen af portfolio har vist sig at være af relativt forskellig karakter, idet der har været flere barrierer for en gnidningsløs brug. De studerende som inden kursets start var fortrolige med brug af elektroniske samarbejdsværktøjer, har brugt portfolio-delen mest, både til løbende at holde styr på gruppens daglige arbejde og til afleveringerne. De mindre vant har brugt portfolio-mulighederne tilsvarende mindre, fx kun til de påkrævede afleveringer. Der har desuden været tekniske problemer med læringsplatformen i løbet af forløbet, som har givet de mindre fortrolige studerende vanskeligheder i at anvende platformen som en integreret del af deres studier.

HCI/HYP-kurset har arbejdet med en portfoliomodel, der indbefattede en kombination af samarbejds, præsentations- og afleveringsportfolier. På baggrund af erfaringerne med MMÆD-kurset valgte underviseren at operere med en mere strømlet udgave af tekstlæsningsmodulerne. Grupperne referede på skift udvalgte artikler, mens en anden gruppe perspektiverede artiklernes pointer. Dette arbejde blev efterfølgende stillet til rådighed for resten af kursusdeltagerne i præsentationsportfolien. Tekstlæsningsmodulerne blev ligesom andre gruppeleverancer udarbejdet i samarbejdsportfolier inden de blev stillet til rådighed for holdet eller afleveret til underviseren. Gruppeportfolien gav således også rum til at underviseren kunne stille opgaver til gruppen og efterfølgende kommentere løsningerne.